

Crimestat Årsberetning 2019

Indhold

Introduktion	3
2019 – fortsat udvikling i Crimestat	4
Crimestats resultater i 2019	6
Crimestat i tal og tendenser	9
BUTIKSTYVERIER	12
VARER OG VAREGRUPPER	14
INDBRUD	18
RØVERI	18
Styregruppe og sekretariat	24
Tak til Crimestats sponsorer	26

Introduktion

Indbrud, butikstyveri og røveri er hverdag i detailhandlen. Dansk Erhverv har sammen med en række virksomheder i detailhandlen udviklet værktøjet Crimestat, som siden 2010 har indsamlet data til brug for forebyggelse af kriminalitet begået imod dansk detailhandel.

Crimestat er et unikt samarbejde indenfor dansk detailhandel. Virksomheder, der ellers er konkurrenter, arbejder her sammen om at løse en fælles udfordring.

Crimestat har været i brug i et årti, og mere end 7.000 butikker er tilmeldt som brugere af systemet. Som bruger af Crimestat, kan virksomheder effektivisere sagsgangene, når de registrerer butiks-kriminalitet og når de foretager anmeldelser af butikstyverier til politiet. Som bruger får man også tilsendt relevante notifikationer om røverier og indbrud fra andre brugere af Crimestat.

Dansk Erhverv repræsenterer fremtidens erhvervsliv. Vi udvikler og anvender derfor hele tiden nye og dynamiske løsninger – hvor Crimestat er et godt eksempel. Om end indbrud, røverier og tyverier har været udfordringer for detailforretninger i umindelige tider, ændrer berigelseskriminalitet karakter med tiden. Det samme gør de midler, vi har til at bekæmpe det. Crimestat gør brug af moderne teknologi til at afhjælpe et gammelt problem.

2019 – fortsat udvikling i Crimestat

Virksomhedernes registreringer i Crimestat var i 2019 lige så højt som året før. Vi har i løbet af året lavet en række forbedringer og omstruktureringer i Crimestat, som har betydet en bedre og mere brugervenlig portal. Crimestat fungerer i et tæt samarbejde med politiet og vi har i 2019 delt erfaringer fra systemet til gavn for politiets arbejde. Vi har samtidig været en primær drivkraft bag den tidligere regerings tiltag i kampen mod butikstyverier og har således arbejdet aktivt sammen med politiet og Justitsministeriet på at implementere tiltagene, som blandt andet bestod i kontrolaktioner i kiosker vedrørende hælervarer, hot-spot områder, hvor politiet lavede en særlig indsats i forhold til butikskriminalitet og etablering af en elektronisk anmeldelsesplatform.

Crimestat fungerer i et tæt samarbejde med politiet og vi har i 2019 delt erfaringer fra systemet til gavn for politiets arbejde.

Vi går ind i et 2020, der byder på mange spændende begivenheder. Vi ser frem til at fejre arbejdet for mindre kriminalitet i detailhandelen ved Crimestats 10-årsjubilæum.

Lars Alexander Borke og Henrik L. Sedenmark

Crimestats resultater i 2019

Forbedret funktionalitet

Crimestat arbejder fortsat på at opnå så præcise og detaljerede indberetninger som muligt, så brugerne af Crimestat kan få det størst mulige udbytte af de informationer der er og bliver registreret i Crimestat. I 2019 har Crimestat forbedret den måde hvorpå, erhvervsdrivende indberetter tyverier, indbrud og røverier. Der er bl.a. sket en tilføjelse af nye kategorier til indbrudsveje, en mere præcis beskrivelse af værdien af en stjålet vare, samt hjælpetekster på butikstyveri.

Flere og mere detaljerede registreringer vil gøre det muligt for Crimestat at levere information af endnu højere kvalitet end tidligere til brug for kriminalitetsforebyggelse og politisk interessevaretagelse. Vi vil derfor blive ved med at udvikle og forbedre mulighederne for brug af Crimestat.

Crimestat i pressen

I oktober 2019 udgav Politiken en artikel om Crimestat og butikstyverier i Danmark. Artiklen var baseret på data fra Crimestat og satte fokus på butikstyverier

Med Crimestats registreringer af tyverier, indbrud og røverier, bliver det muligt at præsentere valide mønstre og tendenser inden for kriminalitet i detailhandlen, som danske medier finder interessante. Den store mængde data i Crimestat er således med til at give detailhandlen en politisk stemme på kriminalitetsområdet.

I 2019 har Crimestat forbedret den måde hvorpå, erhvervsdrivende indberetter tyverier, indbrud og røverier.

Ny hjemmeside

Crimestat fik i 2019 en ny hjemmeside, www.crimestat.dk. Dermed har vi sikret, at information omkring Crimestat formidles på et tidssvarende og lettilgængeligt medie. På hjemmesiden er det bl.a. muligt at læse reglerne for brug af Crimestat, nyhedsbreve og meget mere.

Crimestat og Dansk Erhverv styrker indsatsen på detailsikkerhedsområdet

Crimestat har i 10 år leveret informationer til brugerne om den aktuelle sikkerhedssituation i detailhandlen. Det har været medvirkende til den positive effekt vi har set i nedgangen af røverier.

Der er imidlertid fortsat behov for at styrke indsatsen overfor butikskriminalitet. Crimestat og Dansk Erhverv valgte i 2019 at udvide Crimestats sekretariat med en studentermedhjælp for at sikre en fortsat styrket indsats på området.

Crimestat i tal og tendenser

Antal registrerede røverier

2019: 88

2018: 128

2017: 154

Antal registrerede indbrud

2019: 213

2018: 225

2017: 136

Antal registrerede butikstyverier

2019: 8.284

2018: 8.436

2017: 7.185

Antallet af registrerede røverier har været stødt faldende siden 2010, hvor Crimestat startede med at registrere disse, og i 2019 nåede antallet af registrerede røverier sit hidtil laveste niveau med samlet 88 registrerede røverier, der dækker over 3 ran, 10 forsøg og 75 røverier. Dette tal er 66% lavere end 2010, hvor der var registreret 258 røverier, fordelt på 31 ran og 227 røverier. Det er desuden værd at bemærke, at der ikke er sket en stigning i antallet af registrerede indbrud og butikstyverier i 2019. Antallet af indbrud og butikstyverier har stort set været stigende i takt med, at antallet af brugere af Crimestat er steget.

I 2017 blev der i Crimestat implementeret en mulighed for, at virksomhederne kunne foretage en elektronisk politianmeldelse direkte via Crimestat, når brugeren alligevel laver en registrering i systemet. Det har betydet, at der i 2019 blev anmeldt 5.907 butikstyverier til politiet via Crimestat, ud af de samlede 8.284 registrerede tyverier. En del butikstyverier kan være anmeldt på anden vis uden om Crimestat. Det gælder bl.a. hvis der er tale om mindreårige butikstyre, udenlandske butikstyre eller butikstyre uden fast bopæl, samt i tilfælde, hvor der er tale om grove eller organiserede tyverier.

Anmeldte butikstyverier i 2019 i alt

Butikstyveri	2017	2018	2019
Butikstyveri fra andre forretninger	3.323	3.839	3.704
Butikstyveri beklædning/skind/fodtøj	1.786	1.796	1.489
Butikstyveri kiosk/cigar-/vinhandel	400	460	364
Butikstyveri købmand/supermarked/mejeri	10.687	11.197	9.983
Butikstyveri radio-/fotoforretning	164	131	115
Butikstyveri urmager/guldsmed	49	51	57
Butikstyveri møntvaskeri	0	0	1
Butikstyveri, tricktyveri	612	509	475
I alt	17.021	17.983	16.188

Kilde: Danmark Statistik

”

Antallet af røverier har været stødt faldende siden 2010, hvor Crimestat startede med at registrere disse, og i 2019 nåede antallet af registrerede røverier sit hidtil laveste med kun 88 registreringer.

BUTIKSTYVERIER

Måneder, ugedage og klokkeslæt

Tirsdag og onsdag er de dage, der er registreret flest butikstyverier i Crimestat i 2019, mens lørdag er den dag, der er registreret færrest butikstyverier.

Andel af butikstyverier

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
15,1 (14,3)	16,8 (16,2)	16,8 (17,1)	16,5 (16,6)	16,2 (16,3)	9,2 (10,4)	9,4 (9)

I parenteserne fremgår tallene fra 2018

2/3 af alle registrerede butikstyverier skete i tidsrummet kl. 12.00 til kl. 20.00
– særligt mellem kl. 14.00 og 17.00.

De måneder, der blev registreret flest butikstyverier, var september, oktober og november som stod for ca. 31 % af årets tyverier, mens april, juni og juli havde færrest tyverier.

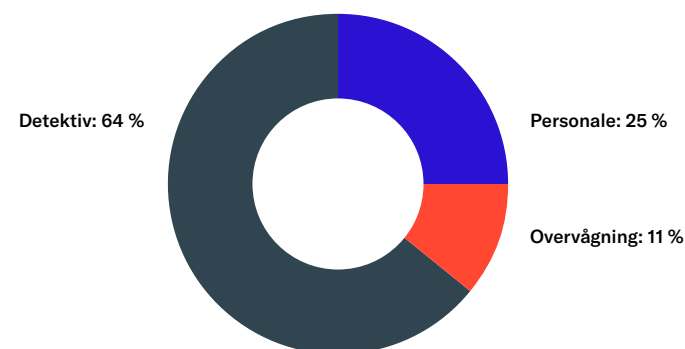
I september blev der registreret absolut flest butikstyverier. Denne måned stod for 10,8% af det samlede antal butikstyverier. Det var ligeledes i juli måned, at der blev registreret færrest butikstyverier med en andel på 6,7%.

I løbet af måneden er der færrest butikstyverier den 30., 31. og 1. – alle tre dage står hver især for ca. 2 % af tyverierne. Antallet af butikstyverier på disse dage er i gennemsnit 40 % lavere end de resterende dage på måneden, som ellers fordeler sig nogenlunde ligeligt.

Opdagelsesmetode

I tilfælde af butikstyveri registrerer brugerne i Crimestat, hvorvidt tyven blev opdaget ved hjælp af enten overvågning, personale eller en detektiv. I 2019 så fordelingen ud som følger:

Figur 1: Opdagelsesmetode

De måneder, der skete flest butikstyverier, var september, oktober og november som stod for ca. 31 % af årets tyverier.

VARER OG VAREGRUPPER

De mest populære varegrupper:

1. Personlig pleje (19,8 %) – f.eks. deodorant, barberblade, parfume, makeupprodukter
2. Kolonial (11,5 %) – f.eks. nødder og Nescafé
3. Køl og frost (11,2 %) – f.eks. kylling, ost, laks og is
4. Tekstiler (11 %) – f.eks. bh'er, bukser, sko, strømper, solbriller og punge
5. Slik (10,9 %) – f.eks. Marabou, Haribo og bland-selv-slik
6. Øl og sodavand (9,7 %) – f.eks. Tuborg, cola og Red Bull
7. Hus, have og isenkram (6,9 %) – f.eks. værktøj, grillartikler og maling
8. Slagter og bager (5,3 %) – f.eks. oksemørbrad, andet oksekød og sushi
9. Radio og tv (4,6 %) – f.eks. powerbanks, fjernsyn, dvd-film og telefoner
10. Frugt, grønt og blomster (4,6 %) – f.eks. avocadoer, jordbær, blåbær og bananer
11. Vin, spiritus (4,5 %) – f.eks. Jack Daniels, Smirnoff og diverse vine

Der er i 2019 kommet nye virksomheder med i Crimestat, hvorfor den procentuelle fordeling mellem varegrupperne har ændret sig en del.

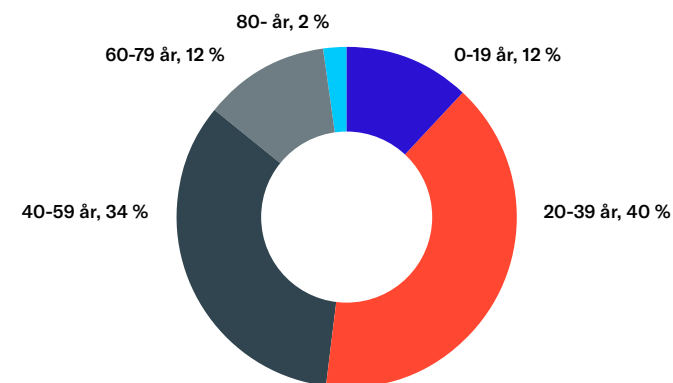
Værdi af de stjålne varer

Den dyreste enkeltstående vare, der blev registreret stjålet i 2019, var en computer til en værdi af 12.999 kr. Den billigste var en pakke gær til en værdi af 1 kr.

Gennemsnitsværdien af stjålne varer var 165 kr. i 2019, hvilket svarer til en stigning på 5 kr. siden 2018. Ca. 75 % af de enkeltvarer, der blev stjålet, havde en værdi på 100 kr. eller derunder. I forlængelse heraf gælder, at tyven i 67 % af tilfældene kun stjal en enkelt vare.

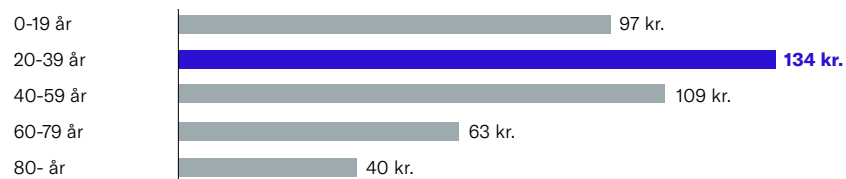
Figur 2: Alder, andel i procent

I 2019 spændte butikstyvenes alder sig fra 8 til 89 år. Flest tyve befandt sig i alderen 20-39 år.

Figur 3: **Alder, gennemsnitlig pris pr. vare (kr.)**

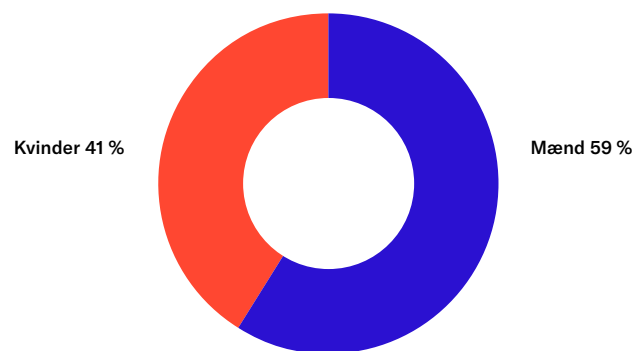
Tyve, der er mellem 20 og 39 år, stjal de mest værdifulde varer sammenlignet med de øvrige aldersgrupper. De stjal varer, der i gennemsnit havde en værdi på 134 kr. Det kan bl.a. skyldes, at disse tyve især gik efter mærkevarer.

Køn

Kvinder var overrepræsenterede inden for tyverier af personlig pleje, tekstil og fødevarer, mens mænd var overrepræsenterede inden for tyverier af vin, spiritus og tobak samt radio og tv. Dette er uforandret fra 2018.

Figur 4: **Kønsfordeling – butikstyve i 2019**

Kvinder var overrepræsenterede inden for tyverier af personlig pleje, tekstil og fødevarer.

Geografisk fordeling

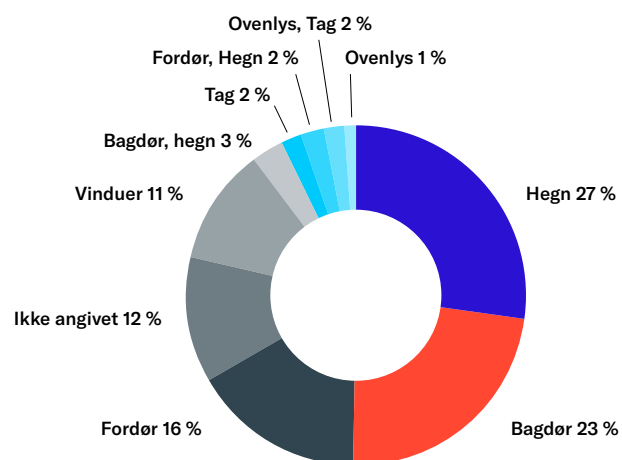
571 butikstyverier blev registreret i postnummeret 2300 København S, hvilket var det højeste for ét postnummer i 2019. I 2018 var 2300 København S ligeledes det postnummer med flest registreringer, idet der her var registreret 526 butikstyverier. Til sammenligning var København V det område med næst flest registrerede tyverier, med 524 tyverier. København stod samlet set for ca. 28 % af de registrerede butikstyverier i Danmark i 2019.

Ud fra data fra Crimestat, sammenholdt med oplysninger fra Crimestats brugere, kan det konkluderes, at når der stjæles større mængder af varer, så sker det ofte af flere tyve i forening og de varer der stjæles er i høj grad – men ikke begrænset til – Nescafe Guld, Marabou plader, Rittersport, Gevalia, Stimorol, V6, Redbull og tobak. Varer der ofte vurderes at være stjålet med henblik på videresalg.

INDBRUD

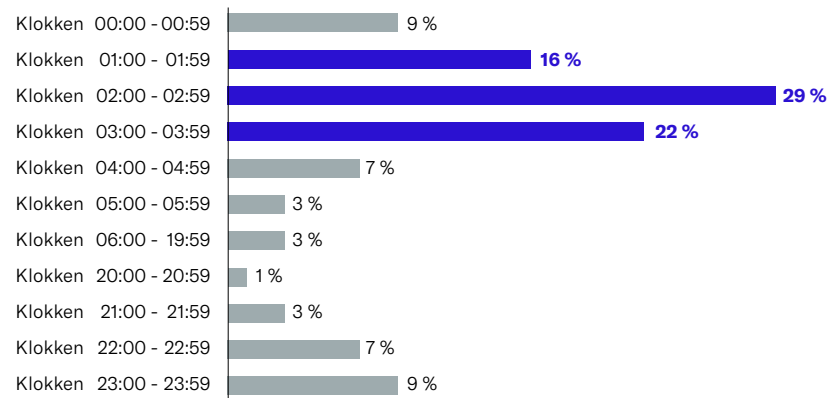
Der blev i 2019 registreret 213 indbrud i Crimestat. Dette er marginalt færre end i 2018, hvor der blev registreret 225. Der blev registreret 12 indbrud i postnummeret 2670 Greve, hvilket var rekord for et postnummer i 2019. Hvor rekorden i 2018 tilfaldt Kolding, med 11 indbrud, registrerede Koldingenserne kun seks indbrud i 2019.

Figur 5: Indgangsvej ved indbrud i 2019

Figur 6: De tidsrum hvor indbruddene skete i 2019

Tidsrummet, hvor der blev registreret flest indbrud, var fra kl. 01.00 til 04.00. Her foregik 67 % af alle indbruddene. I 2018 var procentdelen af indbrud i dette tidsrum 79 %.

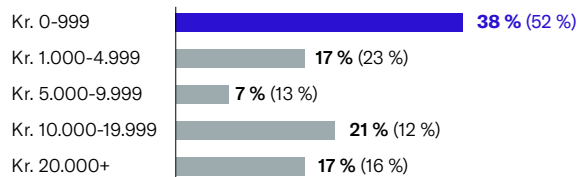

Der blev i 2019 registreret 213 indbrud i Crimestat.

Figur 7: **Udbytte ved et indbrud i 2019**

Det gennemsnitlige udbytte for et indbrud registreret i Crimestat i 2019 var 10.790 kr. Dette er cirka 1.000 kr. mere end i 2018.

I parenteserne fremgår andelen i 2018.

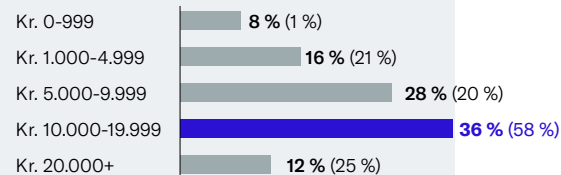
En bemærkelsesværdig tendens for indbrud i 2019, var, at andelen af indbrud med udbytte over 10.000 kr. steg med 10 pct. point. Mens udbyttet oversteg 10.000 kr. i 38 % af alle indbrud i 2019, gjaldt dette kun i 28 % af tilfældene i 2018.

Dette udsnit af Crimestats data for indbrud viser, at omend der var færre indbrud i 2019 end året før, er indbrudstyvenes udbytte steget. I 2019 har brugere af Crimestat bemærket en tendens til, at indbrud er blevet mere velorganiserede end hidtil. Indbrudstyvene går efter specifikke varer, som de har været nødt til at kende placeringen af på forhånd. Derudover har de benyttet mere sofistikeret udstyr til f.eks. at bryde ind i containere med. Ud fra de registrerede oplysninger kan det konkluderes, at risikoen for den kriminelle er stor, mens gevinsten er meget lille.

I 2019 har brugere af Crimestat bemærket en tendens til, at indbrud er blevet mere velorganiserede end hidtil.

Figur 8: **Registrerede skadesomkostninger ved indbrud i 2019**

Omkostningerne beløb sig i gennemsnit til 12.116 kr.

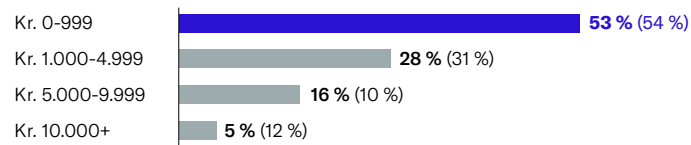
I parenteserne fremgår andelen i 2018.

RØVERI

Der blev i 2019 registreret 88 røverier¹ i Crimestat. Dette er 30 færre end i 2018.

Figur 9: **Udbytte ved et røveri i 2019**

Det gennemsnitlige udbytte fra et røveri i 2019 var 2.212 kr., næsten tusind kroner mindre end i 2018, hvor det var 3.118 kr. I næsten halvdelen af de registrerede røverier er der ikke angivet noget udbytte.

I parenteserne fremgår andelen i 2018.

Registreringer af våbenbrug ved røverier

Våben	2017	2018	2019
Stikvåben	43 %	49 %	40 %
Ingen våben	26 %	31 %	33 %
Andet	10 %	9 %	9 %
Skydevåben	18 %	6 %	13 %
Slagvåben	6 %	6 %	6 %

¹ Røverier dækker ikke alene over røverier, men også forsøg på disse samt ran. I 2019 var der 75 røverier, 10 forsøg og 3 ran.

Omkostningerne ved et røveri er dog ikke alene forbundet med den værdi, der stjæles for. Der er ligeledes de menneskelige omkostninger for de ansatte. Det viser sig bl.a. ved, at de ansatte ofte får brug for en krisepsykolog efter et røveri.

94 %

I 94 % af tilfældene kom røveren ind gennem fordøren.

85 %

Ved 85 % af røverierne, var der én enkelt røver. I 10 % var der to og i 3 % tre.

5

Der blev registreret 5 røverier i postnummeret 2200 København N, hvilket var det højeste for et postnummer i 2019. 23 blev registreret i København.

Omkostningerne ved et røveri er dog ikke alene forbundet med den værdi, der stjæles for.

Styregruppe og sekretariat

Crimestat ledes af en styregruppe bestående af følgende repræsentanter:

Claus Albrektsen, Salling Group
Flemming Bang Dammann, Dagrofa
Marianne Gernyx Sejbak, Matas
Peter Bruun, Rema 1000
Torben Pedersen, Bauhaus
Ulrik Th. Mester, Coop

Crimestat administreres til daglig af et sekretariat med placering hos Dansk Erhverv. Sekretariatet består af:

Henrik Lundgaard Sedenmark, Chefkonsulent
Lars Alexander Borke, Procesdirektør og Advokat (H)
Emma Katrine Bremer Holmgaard, Studentermedhjælper, stud.soc. (2020)
Magnus Guldberg, studentermedhjælper, stud.merc.int. (2019)

Der skal lyde en stor tak til Crimestats sponsorer!

Asico

Asico har teknikere fordelt over hele landet og tilbyder "remoteservice" til nye såvel som eksisterende anlæg, forudsat at virksomhedens IT-politik tillader det. Asico tilbyder døgnservice og er tilstede, når jeres butik har åbent.

Dansk Krisekorps

Dansk Krisekorps er et landsdækkende firma oprettet i 1994, ejet og drevet af cand.psych. Mette Nayberg og cand.psych. Morten Holler. Vores ydelser og interventioner bygger på mange års erfaring hentet i krydsfeltet mellem organisatorisk og psykologisk viden.

CamVision

CamVision har eksisteret siden 2004 og er landsdækkende leverandør af sikring til erhverv og detail. CamVision leverer installation og service med egne teknikere.

Telesikring

Telesikring as har eksisteret siden 1967 og er i dag landsdækkende totalleverandør inden for sikring og sikkerhed. Vi lægger vægt på, at vi er i tæt dialog med dig som kunde; finder lige netop den løsning, der dækker dine ønsker og behov - nu og i fremtiden.

Howeni Eurosafe A/S

Howeni Eurosafe A/S er etableret i 1963 og har altså over 50 års erfaring med sikring og sikkerhed. Vi har langt over 20.000 kunder og har leveret over 100.000 produkter, hvoraf mange fortsat anvendes og fortsat serviceres. Hver eneste af vores nøglemedarbejdere har over 10 års erfaring med sikring og forebyggelse og den gennemsnitlige anciennitet er 13 år.

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for fremtidens erhvervsliv.

Vi repræsenterer et bredt udsnit af virksomheder og brancher. Vores mission er at fremme konkurrencekraft hos vores medlemmer i en globaliseret økonomi.